

ΓΝΩΜΗ της Ολομέλειας της Ο.Κ.Ε.

για το θέμα:

«ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΕΚΟ»

27 Ιουλίου 1995

Διαδικασία

Στις 9 Μαΐου 1995, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ζήτησε με το έγγραφο του με αριθμό 3612 τη διατύπωση αιτιολογημένης γνώμης της ΟΚΕ πάνω στο θέμα.

Προς τούτο διαβίβασε στην ΟΚΕ το πόρισμα ομάδας εργασίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για το ίδιο θέμα. Το κείμενο αυτό θα αναφέρεται στα επόμενα ως «το πόρισμα του ΥΠΕΘΟ».

Η ΟΚΕ, σε ανταπόκριση στο έγγραφο 3612/9-5-95 του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, όρισε ομάδα εργασίας από μέλη της για να μελετήσει το πόρισμα του ΥΠΕΘΟ, και γενικότερα το θέμα του θεσμικού εκσυγχρονισμού των ΔΕΚΟ, και να προβεί σε σχετική Γνωμοδότηση προς την Εκτελεστική Επιτροπή. Η εν λόγω ομάδα εργασίας της ΟΚΕ αποτελείται από τους κκ. Ν. Αναλυτή, Γ. Χαμπηλομάτη, Γ. Μανιάτη, Ι. Μανώλη και Μ. Σταυρακάκη και είχε επιστημονικούς συνεργάτες τον κ. Γ. Αργυρόπουλο και την κα Α. Αγγελοπούλου.

Στη συνέχεια η Ολομέλεια της ΟΚΕ, με βάση την Πρόταση της Εκτελεστικής Επιτροπής και τις εισηγήσεις των κ.κ. Νικόλαου Αναλυτή και Δημήτρη Χατζησωκράτη εισηγητού και συνεισηγητού αντιστοίχως, σκεφθείσα σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της κατά το Νόμο 2232/94, εξέδωσε την ακόλουθη Γνώμη:

Α. Γενικές παρατηρήσεις

1. Τα αρχικά ΔΕΚΟ σημαίνουν «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί». Το πόρισμα του ΥΠΕΘΟ έλαβε υπόψη 45 ΔΕΚΟ των οποίων τα οικονομικά αποτελέσματα παρακολουθεί το ΥΠΕΘΟ. Από αυτές, 8 ανήκουν στον τομέα ενέργειας, 3 στον τομέα επικοινωνιών, 3 στον τομέα τουρισμού και στοιχημάτων, 7 στον τομέα εμπορίας, 10 στον τομέα μεταφορών, 5 στον τομέα βιομηχανίας και 9 στον τομέα ύδρευσης, αποχέτευσης και διαφόρων. Η παρούσα γνώμη της Ο.Κ.Ε. αναφέρεται στις ίδιες 45 ΔΕΚΟ.

Η ΟΚΕ διαπιστώνει μεγάλη ανομοιογένεια ανάμεσα στις ΔΕΚΟ που περιλαμβάνονται στο εν λόγω κατάλογο. Όπως διαπιστώνει και το πόρισμα του ΥΠΕΘΟ, «φθάνουν να καλύπτουν και τομείς που ανήκουν παραδοσιακά στην ιδιωτική πρωτοβουλία». Κατά συνέπεια, η Ο.Κ.Ε. πιστεύει ότι απαιτείται αυστηρός προσδιορισμός και οριοθέτηση των επιχειρήσεων και οργανισμών που ανήκουν στο δημόσιο.

2. Κατ' αρχήν η ΟΚΕ συμφωνεί με τη διαπίστωση του πορίσματος του ΥΠΕΘΟ, ότι δηλαδή «οι εξελίξεις και οι προοπτικές στην Ελλάδα και στην Ευρώπη καθιστούν απόλυτα επιτακτική την ανάγκη για τη δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου για μια πιο σύγχρονη και αποτελεσματική λειτουργία των ΔΕΚΟ».

Συμφωνεί επίσης με την αιτιολόγηση αυτής της ανάγκης όπως διατυπώνεται στο πόρισμα του ΥΠΕΘΟ και συγκεκριμένα:

α. οι ΔΕΚΟ πρέπει οπωσδήποτε να ενταχθούν και να συνεισφέρουν στην προσπάθεια της χώρας για σταθεροποίηση της οικονομίας, βελτίωση των οικονομικών μεγεθών και

ανάπτυξη,

β. πολλές ΔΕΚΟ είναι ήδη εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό, ενώ γενικότερα οι τάσεις στην Ευρώπη και διεθνώς οδηγούν σε διαφάνεια, σε εξάλειψη της δυνατότητας σταυροειδούς επιδότησης τιμών, σε άνοιγμα των αγορών και ενίσχυση του ανταγωνισμού με συμμετοχή και του ιδιωτικού τομέα σε σημαντικούς τομείς όπως τηλεπικοινωνίες, ενέργεια κλπ.

γ. οι ΔΕΚΟ καλούνται να εκτελέσουν μεγάλα επενδυτικά προγράμματα, ενώ παράλληλα για ορισμένες ανοίγονται προοπτικές δραστηριοτήτων στο χώρο των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης καθώς και στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου. Χρειάζεται λοιπόν καλύτερη οργάνωση, πρωτοβουλία, ευελιξία στη λήψη και υλοποίηση των απαραίτητων αποφάσεων».

3. Η ΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι οι βασικοί στόχοι της προσπάθειας για τον θεσμικό εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ έχουν σωστά διατυπωθεί στο πόρισμα του ΥΠΕΘΟ:

Βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων των ΔΕΚΟ μέσω της εισαγωγής συγχρόνων μεθόδων διοίκησης και αύξησης της αποτελεσματικότητας και της ανταγωνιστικότητάς τους.

Μείωση του κόστους και βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου προϊόντος και υπηρεσιών.

Σαφής καθορισμός των σχέσεων Κράτους και ΔΕΚΟ.

Η ΟΚΕ προσθέτει το στόχο:

Αλλαγή της νοοτροπίας των ΔΕΚΟ ώστε να επιδιώκουν συνειδητά την εξυπηρέτηση των καταναλωτών-χρηστών των υπηρεσιών τους.

Προς αυτή την κατεύθυνση η ΟΚΕ προτείνει:

Ο καταναλωτής - χρήστης θα πρέπει να απολαμβάνει του δικαιώματός του για ενημέρωση και πρόσβαση στα στοιχεία της διοικητικής υπόθεσης που τον αφορά.

Οι ΔΕΚΟ να διασφαλίζουν τις διαδικασίες για την εξέταση των παραπόνων των καταναλωτών μέσα από Επιτροπές Επίλυσης Διαφορών.

Κατά τη διατύπωση των Γενικών Όρων Συναλλαγών να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα των καταναλωτών - χρηστών.

4. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι χρειάζεται απαραίτητα να ληφθούν υπόψη οι συνθήκες που διαμορφώνονται διεθνώς:

η διεθνοποίηση των αγορών και της λειτουργίας των επιχειρήσεων

το άνοιγμα των αγορών και ο έντονος διεθνής ανταγωνισμός

οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις

οι δυνατότητες συνδυασμού τεχνολογιών

η ανάγκη εξυπηρέτησεως των απαιτήσεων του καταναλωτή, με συνεχή αναβάθμιση των προϊόντων και υπηρεσιών και ανάπτυξη νέων

τα πλαίσια λειτουργίας της Εσωτερικής Αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης

η ανάπτυξη διευρωπαϊκών και διεθνών δικτύων

η ανάγκη σημαντικών κεφαλαίων για επενδύσεις εκσυγχρονισμού.

Ειδικότερα για τις ΔΕΚΟ, υπάρχει σήμερα η γενική τάση σε όλα τα κράτη να ανοίγει η αγορά των υπηρεσιών που παρέχουν στον ελεύθερο ανταγωνισμό, ενώ οι νέες τεχνολογίες συνεχώς και περισσότερο ανατρέπουν στην πράξη τον μονοπωλιακό χαρακτήρα πολλών από τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι ΔΕΚΟ.

5. Για όσες από τις ΔΕΚΟ θα αποφασιστεί να μείνουν υπό τον έλεγχο του Δημοσίου, υπάρχει η ανάγκη για άμεσο θεσμικό εκσυγχρονισμό της λειτουργίας τους.

Γι' αυτές τις ΔΕΚΟ είναι κατ' αρχήν σε θετική κατεύθυνση οι προτάσεις του πορίσματος του ΥΠΕΘΟ, οι οποίες αναφέρονται (1) στη διαμόρφωση Επιχειρησιακών Σχεδίων, (2) στη σύναψη Συμβολαίων Διαχείρισης με το Δημόσιο, (3) στον έλεγχο των διοικήσεων με βάση τα αποτελέσματα και (4) στην κάλυψη δαπανών κοινωνικού χαρακτήρα από το Δημόσιο.

Η Ο.Κ.Ε. υπογραμμίζει ότι οι ρυθμίσεις που θα γίνουν για να βελτιώσουν τη σημερινή κατάσταση, δεν πρέπει να την παγιώνουν. Αντιθέτως πρέπει να αποτελούν θετικά βήματα για περαιτέρω εκσυγχρονιστικές αλλαγές.

6. Στη συνέχεια η ΟΚΕ διατυπώνει τη γνώμη της για τις ενδεικνυόμενες ρυθμίσεις στα παραπάνω θέματα, με γνώμονα την επιδίωξη των στόχων που διατυπώθηκαν στην παράγραφο 3.

Μάλιστα, όπου το πόρισμα του ΥΠΕΘΟ έχει χαρακτήρα γενικών διαπιστώσεων και ιδεών, η ΟΚΕ προχωρεί σε προτάσεις πιο συγκεκριμένων ρυθμίσεων για τα θέματα αυτά.

7. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί αναγκαία την προώθηση Νόμου-Πλαισίου για τον εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ και όχι την εκκίνηση λειτουργίας του νέου συστήματος με μια γενική εγκύκλιο. Η προώθηση των συγκεκριμένων αλλαγών μπορεί να γίνεται και σταδιακά και με τις ενδεχόμενες προσαρμογές εφόσον υπάρχει το νομοθετικό πλαίσιο.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ - Για το θέμα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ΔΕΚΟ

Επί του θέματος αυτού διατυπώθηκαν δύο απόψεις:

1^η Αποψη, την οποία εισηγήθηκε η πλευρά των εργοδοτών

Κάτω από αυτές τις νέες συνθήκες, οι παραπάνω στόχοι για τον εκσυγχρονισμό των ΔΕΚΟ μπορούν να επιτευχθούν μακροχρονίως μόνο με ριζική αλλαγή αντιλήψεως ως προς τις δραστηριότητες που πρέπει να καλύπτονται από το δημόσιο. Ακόμα και για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (υποδομής), η ανάγκη του εκσυγχρονισμού κάτω από τις νέες συνθήκες απαιτεί να αντιμετωπιστεί ρεαλιστικά ο παράγοντας του ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Η έννοια του φυσικού μονοπωλίου ολοένα και συρρικνώνεται με το άνοιγμα των αγορών, τα διεθνή δίκτυα και την εξέλιξη της τεχνολογίας.

Ετσι, οι σημερινές συνθήκες απαιτούν την αποκρατικοποίηση μεγάλου αριθμού των ΔΕΚΟ που περιέχονται στον πίνακα που υπέβαλε στην Ο.Κ.Ε. το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Η Ο.Κ.Ε. ζητά από την Κυβέρνηση να προσδιορίσει ποιες ΔΕΚΟ θα παραμείνουν υπό τον έλεγχο του Δημοσίου, και γιατί, και να αποκρατικοποιήσει τις υπόλοιπες.

Περαιτέρω, για εκείνες τις ορισμένες ΔΕΚΟ, για τις οποίες θα αποφασιστεί να παραμείνουν υπό τον έλεγχο του Δημοσίου, η Ο.Κ.Ε. προτρέπει την Κυβέρνηση να εξετάσει ρεαλιστικά τη μετοχοποίησή τους και τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο μετοχικό της κεφάλαιο.

Με αυτόν τον τρόπο θα επιτευχθεί εκ των πραγμάτων η λειτουργία των ΔΕΚΟ ως Ανωνύμων Εταιρειών (Α.Ε.) που «επιχειρούν» με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και που ελέγχονται από τα γνωστά όργανα ελέγχου και διοίκησης των ΑΕ όπως ορίζονται από το σχετικό νόμο. Οι θεσμοί της συμμετοχής ιδιωτών μετόχων στη Γενική Συνέλευση της Ανωνύμου πια Εταιρείας και των δικαιωμάτων της μειοψηφίας για εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο κατά το Νόμο 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών θα συμβάλλουν αποφασιστικά ώστε να υλοποιηθούν στην πράξη οι στόχοι του εκσυγχρονισμού των ΔΕΚΟ.

Σημειώνεται ιδιαίτερα η ανάγκη για αυξημένη ευθύνη και ευλυγισία των διοικήσεων και η δυνατότητα αντλήσεως κεφαλαίων από το Χρηματιστήριο για τις αναπτυξιακές τους ανάγκες.

2^η Αποψη, την οποία εισηγήθηκε η πλευρά των εργαζομένων

Οι ΔΕΚΟ που διαχειρίζονται βασικές υποδομές ή τομείς στρατηγικής σημασίας θα πρέπει να παραμείνουν υπό δημόσιο έλεγχο. Η εξυπηρέτηση των μεγάλων επενδυτικών τους προγραμμάτων θα πρέπει να γίνεται με την επιλογή του καταλληλότερου κατά περίπτωση τρόπου άντλησης πόρων, ώστε να μην υπονομεύεται το μέλλον της επιχείρησης αλλά και να μην τίθεται σε αμφισβήτηση το ιδιοκτησιακό καθεστώς και η διοίκησή της.

B. Εξειδίκευση των προτάσεων

Στο κεφάλαιο αυτό διατυπώνονται οι προτάσεις της ΟΚΕ, με βάση τις γενικές παρατηρήσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω, για τις ρυθμίσεις που μπορούν να συμβάλλουν στον θεσμικό εκσυγχρονισμό εκείνων των ΔΕΚΟ που παραμένουν υπό τον έλεγχο του Δημοσίου.

Θεμελιώδες χαρακτηριστικό των προτεινομένων ρυθμίσεων είναι ότι επιδιώκουν την άμεση επίτευξη των στόχων που αναφέρθηκαν στην παράγραφο 3 των Γενικών Παρατηρήσεων, είτε οι ΔΕΚΟ παραμένουν υπό τον πλήρη έλεγχο του Δημοσίου είτε βρίσκονται σε κάποιο στάδιο μερικής μετοχοποίησης.

Το κύριο ζήτημα σε κάθε περίπτωση είναι η σχέση των ΔΕΚΟ με το Κράτος. Οι ρυθμίσεις που διατυπώνονται στο παρόν κεφάλαιο αναφέρονται στα εξής θέματα: 1. Διαρκής Κοινοβουλευτική Επιτροπή (Δ.Κ.Ε.), 2. Συμβολαία Διαχείρισης και Επιχειρησιακά Σχέδια, 3. Ρόλος, θητεία και επιλογή των διοικήσεων, 4. Έλεγχος των Διοικήσεων, 5. Αντιπροσωπευτική Συνέλευση Κοινωνικού Ελέγχου (Α.Σ.Κ.Ε.), 6. Κάλυψη δαπανών κοινωνικού χαρακτήρα, 7. Τιμολόγηση υπηρεσιών, 8. Θέματα προσωπικού, 9. Επενδύσεις και προμήθειες.

1. Διαρκής Κοινοβουλευτική Επιτροπή (Δ.Κ.Ε.)

Η Ο.Κ.Ε. προτείνει να θεσμοθετηθεί διακομματική Διαρκής Κοινοβουλευτική Επιτροπή (Δ.Κ.Ε.) της Βουλής για κάθε τομέα δραστηριότητας των ΔΕΚΟ, με γραμματειακή υποστήριξη, την υποστήριξη Ειδικών Εμπειρογνομόνων, καθώς και με δικό της προϋπολογισμό, μέσα στον προϋπολογισμό της Βουλής.

Στις αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται η έγκριση του στρατηγικού σχεδιασμού των ΔΕΚΟ, του αντίστοιχου τομέα δραστηριότητας ο οποίος θα θεωρείται τουλάχιστον κατά τετραετία, η επιλογή του Προέδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου (προς τούτο αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται εκ του Κανονισμού της Βουλής, άρθρο 49 παρ. 1, για την Ειδική Κοινοβουλευτική Επιτροπή έγκρισης διορισμού) και ο έλεγχος των διοικήσεων, όπως περιγράφονται παρακάτω.

2. Συμβολαία Διαχείρισης και Επιχειρησιακά Σχέδια

Η ΟΚΕ συμφωνεί ότι οι δύο έννοιες των Συμβολαίων Διαχείρισης (Σ.Δ.) και των Επιχειρησιακών Σχεδίων (Ε.Σ.), οι οποίες προτείνονται στο πόρισμα του ΥΠΕΘΟ, θα συμβάλουν από σαφή καθορισμό των σχέσεων των ΔΕΚΟ με το κράτος. Το Σ.Δ. διατυπώνουν τους συμφωνημένους στόχους και προϋποθέσεις, ενώ τα Ε.Σ. αποτυπώνουν τον αντίστοιχο προγραμματισμό κάθε ΔΕΚΟ, για ένα μεσοπρόθεσμο διάστημα 3-5 ετών.

Τα Ε.Σ. θα συντελέσουν στην καλύτερη λειτουργία των ΔΕΚΟ και στην απεμπλοκή τους από κομματικές εξαρτήσεις. Η διαμόρφωση των Ε.Σ. θα είναι κατ' ανάγκη το τελικό στάδιο μιας διαδικασίας η οποία μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

1^ο στάδιο: Διαμόρφωση των στόχων της περιόδου, στρατηγικός σχεδιασμός, αρχική διαμόρφωση του Ε.Σ.

2^ο στάδιο: Σύναψη Συμβολαίου Διαχείρισης

3^ο στάδιο: Διατύπωση του τελικού Ε.Σ.

Σχετικά με το πρώτο στάδιο, η ΟΚΕ συζήτησε με ποιο τρόπο θα διαμορφώνονται οι στόχοι των ΔΕΚΟ και ιδιαίτερα εκείνων που παρέχουν υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Προτείνεται, ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός να υποβάλλει στην αρμόδια Διαρκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή (Δ.Κ.Ε.) της Βουλής για έγκριση τις προτάσεις του Υπουργείου και του Δ.Σ. της ΔΕΚΟ για τους στόχους της περιόδου, καθώς και τον αντίστοιχο στρατηγικό σχεδιασμό μαζί με τη σχετική Γνωμοδότηση της Α.Σ.Κ.Ε.

Πριν την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου, η διοίκηση κάθε ΔΕΚΟ διατυπώνει τις προϋποθέσεις για την επίτευξη των στόχων ώστε να μπορεί να επιτευχθεί το δεύτερο στάδιο, δηλαδή η συνδιαμόρφωση του Συμβολαίου Διαχείρισης το οποίο θα υπογράψουν η Κυβέρνηση και η Διοίκηση της ΔΕΚΟ. Η τελική διαμόρφωση του Συμβολαίου Διαχείρισης γίνεται μετά από Γνωμοδότηση της Α.Σ.Κ.Ε.

Το τρίτο στάδιο, δηλαδή η διατύπωση του Επιχειρησιακού Σχεδίου που επιδιώκει την εξυπηρέτηση του Συμβολαίου Διαχείρισης, είναι αρμοδιότητα της ίδιας της ΔΕΚΟ, μέσω της διοικήσεως και των υπηρεσιών της. Στη συνέχεια το Ε.Σ. εγκρίνεται από τον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό.

Σε κάθε Ε.Σ. θα καθορίζονται και μετρήσιμοι δείκτες ως προς την ποιότητα των παρεχομένων από τη ΔΕΚΟ προϊόντων ή υπηρεσιών, όπως προτείνεται στο πόρισμα του ΥΠΕΘΟ.

3. Ρόλος, θητεία και επιλογή των διοικήσεων

Το θέμα αυτό είναι φυσικά κεφαλαιώδες για τον εκσυγχρονισμό, τη νοοτροπία, την ταχύτητα των αποφάσεων και γενικά για την επιδίωξη των στόχων που συμφωνήθηκαν παραπάνω.

Διακρίνουμε τα συλλογικά και τα ατομικά όργανα διοικήσεως.

Ατομικά όργανα διοικήσεως είναι τα ανώτερα στελέχη της υπηρεσιακής πυραμίδας, στην κορυφή της οποίας βρίσκεται ο Διευθύνων Σύμβουλος, με αμέσους υφισταμένους τους προϊστάμενους των κυρίων τομέων κάθε ΔΕΚΟ. Οι τελευταίοι φέρουν τον τίτλο του Διευθυντού, ή του Γενικού Διευθυντού, ανάλογα με το μέγεθος της ΔΕΚΟ.

Συλλογικά όργανα διοικήσεως είναι (1) το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και (2) το Συμβούλιο Διεύθυνσης. Το τελευταίο αποτελείται από τους Διευθυντές (ή Γενικούς Διευθυντές) και προεδρεύεται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο.

Ως προς τα ατομικά όργανα διοικήσεως, ο Διευθύνων Σύμβουλος ορίζεται από την Κυβέρνηση (συγκεκριμένα από τον αρμόδιο για τη ΔΕΚΟ Υπουργό και σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται παρακάτω), ενώ οι άμεσοι υφιστάμενοί του (τα στελέχη της ανώτερης βαθμίδας) εγκρίνονται από το Δ.Σ. μετά από εισήγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου. Για τις επόμενες βαθμίδες της ιεραρχικής πυραμίδας, η επιλογή των στελεχών γίνεται αποκεντρωμένα, αλλά με διαδικασίες που έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ. Κατά συνέπεια, οι προτάσεις της ΟΚΕ, όπως και του πορίσματος του ΥΠΕΘΟ, επικεντρώνονται στο ρόλο, τη θητεία και την επιλογή των μελών του Δ.Σ., και ιδιαίτερα του Διευθύνοντα Συμβούλου και του Προέδρου.

α. Ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Η ΟΚΕ συμφωνεί με το πόρισμα του ΥΠΕΘΟ ότι το Δ.Σ. χρειάζεται να πάψει να ασχολείται με θέματα καθημερινής διαχείρισης, πράγμα που θα διευκολυνθεί από την ύπαρξη Επιχειρησιακού Σχεδίου και Συμβολαίου Διαχείρισης (βλέπε το επόμενο θέμα).

Ετσι το Δ.Σ. θα έχει επιτελικό ρόλο και θα ασχολείται με θέματα στρατηγικής, προγραμματισμού και ελέγχου. Τον απαραίτητο συντονισμό για διαχειριστικά θέματα θα

τον εξασφαλίζει το Συμβούλιο Διεύθυνσης.

β. Επιλογή των μελών του Δ.Σ.

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) των ΔΕΚΟ, πρέπει να μην επιλέγονται μονομερώς από την Κυβέρνηση και να αποφευχθεί το σημερινό καθεστώς με όλα τα μειονεκτήματα εξαρτήσεως των διοικήσεων των ΔΕΚΟ.

Αναζητώντας καλύτερη μέθοδο για την επιλογή των διοικήσεων, η Ο.Κ.Ε. προτείνει ένα μέρος των μελών του Δ.Σ. να ορίζονται από τα κόμματα της εκάστοτε αντιπολιτεύσεως. Επιπλέον, είναι λογικό να συμμετέχουν στον ορισμό των μελών του Δ.Σ. αντιπροσωπευτικοί κοινωνικοί φορείς.

Η Ο.Κ.Ε. διαμόρφωσε την ακόλουθη άποψη, λαμβάνοντας υπόψη το σημείο στο οποίο βρίσκονται σήμερα τα κοινωνικά και πολιτικά πράγματα στην Ελλάδα:

Ανάλογα με το μέγεθος και τη σημασία στην Εθνική Οικονομία που έχει κάθε ΔΕΚΟ, το Δ.Σ. αποτελείται από 17 κατά ανώτατο όριο συνολικά μέλη εκ των οποίων δύο είναι εκλεγμένοι εκπρόσωποι των εργαζομένων της ΔΕΚΟ αυτής. Τα υπόλοιπα 15 μέλη, στα οποία συμπεριλαμβάνεται ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος, ορίζονται ως εξής:

α. Από την Κυβέρνηση 9 μέλη

β. Από τα (πρώτα τρία σε ψήφους) κόμματα της αντιπολιτεύσεως 3 μέλη.

γ. Από τους κοινωνικούς φορείς (εργοδότες - εργαζόμενοι - λοιπές κατηγορίες) 3 μέλη.

Ανάμεσα στα μέλη που ορίζει η Κυβέρνηση περιλαμβάνεται ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος, ενώ τον Αντιπρόεδρο ορίζει το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Ο αρμόδιος Υπουργός προτείνει τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο στην Δ.Κ.Ε., η οποία εγκρίνει ή απορρίπτει. Σε περίπτωση απόρριψης ο Υπουργός επανέρχεται με νέα υπόδειξη.

Παρόλο που η Ο.Κ.Ε. πιστεύει, ότι η θητεία των μελών του Δ.Σ. είναι σκόπιμο να υπερβαίνει τον εκλογικό κύκλο, η σημερινή ελληνική πραγματικότητα την αναγκάζει να αποδεχτεί για το άμεσο μέλλον ότι τα μέλη του Δ.Σ. που έχουν ορισθεί από την Κυβέρνηση και την αντιπολίτευση θα υποχρεούνται από το νόμο να υποβάλλουν την παραίτησή τους όταν αλλάξει το κόμμα που καλείται να σχηματίσει Κυβέρνηση, ώστε να μπορεί να διατηρηθεί η αναλογία που αναφέρεται παραπάνω.

Τα μέλη του Δ.Σ. όπως και τα στελέχη της ανωτάτης βαθμίδας της διοίκησης κάθε ΔΕΚΟ, χρειάζεται να επιλέγονται με αξιοκρατικά κριτήρια. Προς τούτο θα ήταν χρήσιμο να ορίζει ο νόμος για κάθε ΔΕΚΟ. Ορισμένες απαιτήσεις για την ικανότητα και την εμπειρία των προσώπων που μπορούν να επιλεγούν ως μέλη του Δ.Σ.

Ειδικότερα, για τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου είναι απαραίτητη η ύπαρξη διπλώματος Ανωτάτης Σχολής και χρήσιμο πρόσθετο στοιχείο δεύτερο δίπλωμα ή μετεκπαίδευση.

Η προϋπηρεσία του σε θέσεις επιχειρηματικής εμπειρίας και σημαντικής ευθύνης, το διαπιστωμένο επαγγελματικό κύρος και η ικανότητα διαλόγου με τους εργαζόμενους και τα συνδικάτα τους συνιστούν θετικό κριτήριο επιλογής.

Θα ήταν σκόπιμο οι Διευθύνοντες Σύμβουλοι να μη μπορούν να λάβουν μέρος σε εθνικές βουλευτικές εκλογές εάν δεν έχουν παραιτηθεί από τη θέση που κατέχουν 2 χρόνια.

4. Ελεγχος των διοικήσεων

Οι ΔΕΚΟ υποχρεούνται, όπως προτείνει και το πόρισμα των ΥΠΕΘΟ, να εκδίδουν ετήσια έκθεση αποτελεσμάτων κατά τρόπο ανάλογο με την υποχρέωση των Α.Ε.

Ο αρμόδιος Υπουργός με βάση το Συμβόλαιο Διαχείρισης, μαζί με την ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ. της ΔΕΚΟ, προτείνει αιτιολογημένα την έγκριση ή απόρριψη των αποτελεσμάτων στη Δ.Κ.Ε.

Επίσης, σε περίπτωση υπάρξεως προβλημάτων, ο Υπουργός μπορεί να προτείνει αιτιολογημένα την παύση του Δ. Συμβούλου πριν από τη λήξη της θητείας του. Η Δ.Κ.Ε. εγκρίνει ή απορρίπτει την πρόταση του Υπουργού.

Επίσης, μετά τη συζήτηση της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων, η Δ.Κ.Ε. έχει δικαίωμα με βάση το Συμβόλαιο Διαχείρισης και την αξιολόγηση της έκθεσης να προτείνει παύση του Δ. Συμβούλου και του Δ.Σ. της ΔΕΚΟ.

5. Αντιπροσωπευτική Συνέλευση Κοινωνικού Ελέγχου (Α.Σ.Κ.Ε.)

Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με τη διατήρηση, αλλά αναβαθμισμένου και ουσιαστικού, του ρόλου των Α.Σ.Κ.Ε., όπως προβλέπονται από την υπάρχουσα νομοθεσία.

Προτείνει:

Να γίνουν όργανα ολιγομελή με αναλογικά περισσότερους εκπροσώπους των κοινωνικών φορέων.

Η Α.Σ.Κ.Ε. να έχει απαρτία με την παρουσία των 3/5 των μελών της και να αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της. Η πλειοψηφία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη του 1/3 των μελών του οργάνου.

Αντικείμενο των εργασιών της θα πρέπει να είναι τα ουσιώδη θέματα όπως προγραμματισμός, επενδύσεις, ανθρώπινο δυναμικό, τιμολόγια.

6. Κάλυψη δαπανών κοινωνικού χαρακτήρα

Η ΟΚΕ συμφωνεί με το πόρισμα του ΥΠΕΘΟ, ότι, όταν το κράτος ζητήσει σε μια ΔΕΚΟ να παράσχει υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα ή για λόγους σκοπιμότητας, τότε οι δαπάνες των υπηρεσιών αυτών θα αποτιμώνται και θα καλύπτονται πλήρως από το κράτος.

Οι δαπάνες αυτές θα αναφέρονται στον προϋπολογισμό των ΔΕΚΟ ετησίως, οπότε θα εγγράφονται και στον Προϋπολογισμό του Κράτους με ειδικό κωδικό αριθμό. Ο κοινωνικός ισολογισμός των ΔΕΚΟ, στο τέλος κάθε έτους, κρίνεται εξίσου χρήσιμος.

7. Τιμολόγηση υπηρεσιών

Για όσες ΔΕΚΟ λειτουργούν σε καθεστώς ελεύθερου ανταγωνισμού, ο κύριος καθορισμός παράγοντας για την τιμολόγηση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους είναι η αγορά.

Για όσες ΔΕΚΟ λειτουργούν υπό προνομιούχο καθεστώς, μονοπωλιακό ή με άλλο τρόπο προστατευόμενο από το κράτος, τότε βεβαίως το κράτος θα ασκεί και για την τιμολόγηση τον ρυθμιστικό του ρόλο, μέσω των οργάνων που έχει προς τούτο ορίσει.

8. Θέματα προσωπικού

Οι Γενικοί Κανονισμοί Προσωπικού των ΔΕΚΟ θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν στα πλαίσια της νέας λειτουργίας και των προοπτικών τους, με συνεργασία και συμφωνία με τις αντίστοιχες συνδικαλιστικές οργανώσεις.

Όπως και στις Α.Ε., τα θέματα του προσωπικού και οι εργασιακές σχέσεις σε κάθε ΔΕΚΟ θα ρυθμίζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας που θα συνάπτονται για κάθε ΔΕΚΟ μεταξύ της διοίκησης και της αντιπροσωπευτικότερης συνδικαλιστικής οργάνωσης.

Ο αναγκαίος εκσυγχρονισμός των εργασιακών σχέσεων και της εξέλιξης των αμοιβών μπορεί να γίνει με Σ.Σ.Ε. και με τη συνδρομή του Ο.ΜΕ.Δ. όπου κριθεί σκόπιμο. Οι διαφοροποιήσεις αμοιβών (σύνδεση μέρους των αυξήσεων με την παραγωγικότητα,

βραβεία κλπ) είναι χρήσιμος θεσμός για την απόδοση του προσωπικού και θα πρέπει να είναι αντικείμενο συμφωνίας με τα συνδικάτα.

Ως προς τις προσλήψεις προσωπικού, αυτές θα εγκρίνονται από το Δ.Σ. βάσει αιτιολογημένων προτάσεων των αρμοδίων υπηρεσιών της ΔΕΚΟ με την προϋπόθεση ότι προβλέπονται δαπάνες για τις προσλήψεις αυτές στο Επιχειρηματικό Σχέδιο. Εννοείται ότι μετά την έγκρισή τους από το Δ.Σ., οι προσλήψεις θα γίνονται με ανοικτή προκήρυξη για εκδήλωση ενδιαφέροντος που θα λαμβάνουν υπόψη τον τόπο απασχόλησης για κάθε θέση που προκηρύσσεται και με διαφανείς διαδικασίες που, ανάλογα με το επίπεδο των προς πλήρωση θέσεων, θα ορίζονται στον Κανονισμό Προσωπικού και με τις διαδικασίες του Ν. 2190/1994 υπό τον έλεγχο του Α.Σ.Ε.Π.

Ειδικά ως προς την εφαρμογή του Ν. 1648/86, που αφορά τις αναγκαστικές τοποθετήσεις, προτείνεται να προσμετράται το προβλεπόμενο ποσοστό χωριστά για κάθε κατηγορία και ειδικότητα και, εφόσον καλύπτονται τα αναγκαία τυπικά προσόντα, και όχι επί του συνόλου των οργανικών θέσεων, όπως εφαρμόζονταν μέχρι σήμερα.

9. Επενδύσεις και προμήθειες

Λόγω της βαρύνουσας σημασίας των προμηθειών των ΔΕΚΟ για την εθνική οικονομία, η ΟΚΕ προβαίνει σε γενική υπόδειξη και γι' αυτό το θέμα.

Συγκεκριμένα, η ΟΚΕ τονίζει ότι οι επενδύσεις και οι κανονισμοί προμηθειών όλων των ΔΕΚΟ χρειάζεται να εφαρμόζουν στην πράξη τις ακόλουθες αρχές: διαφάνεια, χρήση προγραμματικών συμφωνιών με την εγχώρια παραγωγή, αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση της γραφειοκρατίας, τήρηση της αυστηρότητας των προδιαγραφών, χωριστή αξιολόγηση του τεχνικού και του οικονομικού μέρους των προσφορών, ενσωμάτωση τεχνογνωσίας.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Καθ. Ι. Κουκιάδης